

UNIVERSUL

Literar

Director : STELIAN POPESCU.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIĂ

11, STRADA BREZOIANU, 11

REVISTA
SAPTAMANALAPREȚUL 25 BANI
Abonament 10 Lei pe an

SUMAR:

Șerban Bascovici	<i>Rapsodia Soarelui</i>
Ion Dragoslav	<i>Jiletca mea</i>
Horia Furtună	<i>Concursul hipic</i>
Lia Hâreu	<i>Din țara piramidelor</i>
Ion Greculescu	<i>Primăvara</i>
Gridim	<i>Tâlhar</i>
Lizi Panta	<i>Chemarea mării</i>
Th. Solaciu	<i>Dialog în ceruri</i>
N. Macedonski	<i>Cântarea femeii</i>
Adrian Vereș	<i>Să nu-ți faci idoli</i>
Popic	<i>Luceafărul</i>
Mihail Moșandrei	<i>Buchetul de iarnă</i>

Mișcarea Literară
și ArtisticăVintilă Panta *Cronica Dramatică (Poezia
depărtărei)*Lizys *Cronica Literară (Umbra pe drumuri)*

etc., etc.

LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
„UNIVERSUL”

SE GASEȘTE DE VANZARE
 URMATOARELE VOLUME :

Memoriile regelui Carol 17 volume, colecția completă	„ 10.—
Carol I Regele României	„ 2.—
Memoriile Principesei Luisa a Saxoniei	„ 1.50
Pățaniile minunate ale lui Petre Schlemil	„ 1.—
Conversațiuni moderne în 6 limbi	„ 3.50
Călătoria în India 2 volume	„ 3.—
Dragoste din alte timpuri 2 vol.	„ 2.—
Tragedie cerească	„ 1.50
Călăul din Berlin 8 volume colecția completă	„ 10.—
Două nuvele de Carmen Sylva	„ 1.50
Aventurile unui Călugăr	„ 1.—

Pentru provincie porto 30 bani

UNIVERSUL LITERAR

RAPSODIA SOARELUI

Tu care joci mereu aceeași dramă
Muzind pe rug în fiecare amurg,
Te 'ncenușezi în largul tău cuptor de aramă...
Și seara 'ncet se cerne pe pământ
De parcă-i spuza ta împrăștiată 'n vânt...
Tu care joci mereu aceeași dramă
De ce nu 'ncremenești odată 'n zare?
Să nu mai vie noaptea peste noi,
Să nu mai meargă nimeni la culcare...
Destul de-adânc e somnul de apoi!

Noi am dori să luminezi într'una calea lumii
Și să 'nălțăm spre tine brațele 'nghetate
Ca spicile din noaptea humii...
Să ne 'nălțăm spre tine frunțile plecate
Ca să le 'ncingi cu rozete mândriei...
Oh, sufletu-ți nemărginit de aur
De-ar scântea mereu, din zările pustiei
Nici o furtună nu s'ar mai stârni...
Și'n holde veșnice de s'ar topi prin văi
Din nici o casă pâinea n'ar lipsi...
Surâsul tău aprins ce șterge 'n zori
Petale înrouate,

De-ar fi etern ne-ar șterge lacrămile toate...
Sub ziua-ți veșnică pe căile 'nsorite
Am trece toți ca roiuri de albine,
Și frunțile n'ar mai cădea trudite
Sub lămpi, ci te-ar sfida pe tine...
Sub ziua ta noi n'am ști zilele cum curg,
Și n'am avea trecut s'au viitor
Cum n'ai avea nici tu amurg sau zori...

Dar cum?
Să nu mai vie noaptea niciodată?

Și nici tăcerea ce ne picură din haos
În suflete cerescul ei repaos?
Să nu mai vie visul, albul crin
Ce-l pune somnu 'n cupa noastră cu venin?
O, nu...
Mai bine du-te soare
Și lasă-ne sub gingașele stele
Pe care le iubim, căci noi ne zbatem
În fața veșniciei ca și ele...
O, lasă somnu-aromitor
Să ne desmierde tâmpetele și ochii reci...
Și lasă luna să ne-apară pe poteci
Ca'n ochii turmelor pierdute un păstor...
O, du-te soare
Și lasă-ne 'n deșertul zării visul:
Un paznic mut cu ochii plini de infinit...
El singur ne deschide paradisul
În orice noapte când am adormit...
E el călăul suferințelor de ieri
Și crainicul speranțelor de mâine...
O, lasă noaptea să coboare din abisuri
Căci ne sugrumă ziua fără visuri!

Urmează, dar, să joci aceeași dramă
Când timpul orb, războinic nevăzut,
Luptând cu noaptea 'n zare te-a pierdut
Ca pe un scut însângerat de aramă...
Urmează, dar să joci aceeași dramă
Căci mâine 'n zori începe biruința,
Și scutul tău vibrant
Va fi spălat de sânge în roua dimineții
Și ridicat să 'nfrunte noaptea din noapte
Ca și un scut fulgerător al vieții!

J I L E T C A M E A

de ION DRAGOSLAV

Stau la hotel „Luvru”, camera 128, o camera mare luminoasa, cu doua paturi, cu birou si cu trei oginzi, una la spalator, alta la dulapul de haine si una la o masa de micuti, zisa „consola”, ba sa nu plimuti — am si o canapea si un fotel, osebit lumina electrica ca ziua. Stau bine. Destul am stat a opta parte dintr'un veac pe la mahalale, luptandu-ma cu noroaiile si cu intinsoarea drumului, si cu multe vorbe intre mine si prietarese, acum, stau si eu in centru. Ma pot misca dupa treburi in voie; pot scrie mai cu drag, camera inalta si lumina imi dau gust de scris si scriu, scriu cate in luna si in soare. Aşa a vrut Dumnezeu sa am si eu o camera ca lumea.

Cat timp o tine, o tine; e vorba ca d-o candam stau si eu ca oamenii. Ce draconi sunt scriitor de douazeci de ani, de as fi facut scriba asta la stat, ca maine aveam pensie si sa uitati si eu o odala ca lumea?

La mahalala, grozav ma temeam sa adorm cu usa neincaldata pe dinlăuntru chiar si ziua dar aici, stiu ce, până mai dăumazi de multe ori uitam sa intore si cheia in broasca.

Dar vezi, toate plăcerile si toate bucuriile au si partea lor de rău, de neplăcere; in unele prilejuri pareci iti vine câte asa ceva din neocunoscute, o întâmplare de nimic, o presimtire, o năucire, care iti dă a înţelege: „Omulle viata e un joc de ape; nimic nu e statornic; totul e fals, minciună, felierea e in tine in mintea, in inima ta, in miscările tale ca si nefericirea; felierea ta, bunul tău e pizza si disputa atator si atator si urul de tot soiul de bunuri si de amăgiri stă la pândă, la samintel! Si ceace spun acum, mi-a dat de gândit cu o întâmplare ce am avut-o in camera 128 a hotelului.

Să vezi comedia, ce vra să

zică să vii noaptea târziu acasa si trudit; sa te desbraci si să-ti arunci hainele in voia întâmplarei.

Intr'o seară vin i ma cule. Venii cam târziu; fusese la teatru, mai intrai la un birt, si nu stiu ce facui ziua, ca asa erau de trudit ca parca eram batut ca maru.

Cum venii, ma si desbracai repede; nu stiu unde am svărlit jiletca, hainele, si m'au calcat neputand de truda să-mi zic măcar rugăciunea cea obicinuită.

Cat a trecut nu stiu, ce s'a întâmplat cu mine, nu stiu, ca deodată, văd usa deschizându se. Eu pricep ca e un hot, sar din pat si imping usa si o închid cu cheia, si de frica mă bag sub pat, căci gândul imi spunea ca hotul e unu care vrea să mă si omoare.

Dar usa, totusi, se deschide, eu mă inspăimânt, căci eu toate ca o închiseseam, hotul tot intră. L'am văzut: era cu sacca pe cap, cu o basma la gât; avea in mână un cutit si un felinar.

Eu am vrut să strig, dar fri ca imi ori până si soapta pe buze. Dar l'am văzut la față si nu așa bine. Trăiam aiceva: cum a intrat a si impins usa după el si a inceput cu felinarul să caute prin casa. Eu muream de frică sub pat.

Banii îi aveam in jiltcă: acum stiam că jiletca o pusesem pe birou pe niste gazete. Masa asta de scris o am in lumina lămpii, ce spânzura de tavan si care imi dă putinta să văd mai bine ce scriu si ce citesc si lăncă masa e un co pentru hârtii, cum obicinse toti oamenii care nu vor să facă hârtii prin casa.

Ei fără să caute banii imi si unia jiletca subsoară si cu ea ei afară împingând usa după el. Eu la asta mă iau după dansul: „Hotii! hotii! strigai din toti plămânii!”

Imi furase banii abia hai

in ajun după o editură a unei carti. Era hrana si rostul de a-mi cumpara măcar o pereche de ghete in vremea asta de scurpete si mă prinse asa o desnădejde de mare, si hai, să ma iau după hot. Dar cum? Nu aveam decât o putintă: să sbor, insa tocmai mă pregăteam să mă inalt, hop, ca parca cineva imi dadu cu o vraja pe ochi: ca mă văzui tot in pat. Era dimineată, si eram learcă de apă. Trăsurile si automobilele făceau un sgomot asurzitor: copii cu gazete strigau: „Dimineata, Universul, Indreptarea”.

Atunci, am zămbit fericit si răsuflai ușurat că m'a scăpat Dumnezeu dintr'un vis in care numai mi s'a părut ca m'a furat si mă gândeam cu drag la sutele ce le avea. „Bravo, — imi zisei — ce va să zică să visezi numai nenorocirea, dar nu s'o si ai”. Si mă sculai, mă spalai, mă îmbrăcai, iar când să-mi pun jiletca ia-o de unde nu e. Să-mi vie dambila.. Caut-o in sus, caut-o in jos, nu e. O caut, sub perna, nu e. O caut sub pat, nu e. O caut sub canapea, nu e. Ca cel pe care incepe să prindă ciu dăctenia si desnădejdea, caut si după sobă, nu e. Caut sub dulap, nu e. Mă mai invart pe unde am căutat nu e. Caut prin sertare, in dulapul cu haine, unde stiam că n'o pusesem. Nu e. Răscolesc iar asternutul, nu e. Caut prin geamantane, unde stiam iar că n'o pusesem, nu e. Disperarea si năcazul să juca cu mine ca si un copil cu un pisic, si cu toate acestea nu-mi părea rău. Nu stiu de ce nu-mi părea rău, si doar aveam de ce totată averea mea era si jiletca.

Atunci, imi zic eu cuprins de o bănuială dusă la puțintele cele mai neîndoioase.

„Visul meu nu a fost tocmai vis; a fost ceva adevărat, numai că un hot a intrat astă noapte sau in ziua si mi-a furat jiletca. Si începui să de-

pân' tot visul: cum a intrat hoțul, cum era la față, cu ce era îmbrăcat, ce avea în mâini. Dar cum? Cerc cheia; ușa de data asta încuiată. Atunci, pe unde a intrat? Pe fereastră, dar eu sunt la al patrulea rând de odai și trebuia să fi fost pisica, să se catăre până sus.

Atunci, îmi amintii că stând odată de vorbă cu d. Romulus Voinescu directorul Siguranței statului și membru al Societății Scriitorilor Români, îmi arată o carte streașină de criminalologie, în care îmi dădu să văz, că poți fi furat și cu ușile închise pe dinăuntru și-mi arată fotografia unui instrument numit „mistiti”, cu care poți întoarce cheia în broasca și după ce hoții își fac afacerea prin casă și poate s'o și închidă iar cum a fost, lăsând și pe păgubas și pe oamenii de lege în mare nedumerire și bănuială cu păcat.

— Numai că așa a fost. Îmi zisei eu; hotu a avut o drăcie de aceea, și mi-adeschis așa căci așa și visaseră: că el o deschisese și tot el o închisese, și numai că el mi-a luat jiletca.

Dar lucru ciudat — cum soun — nu-mi părea rău de

loc, dar întrevedeam: nacaz, poliție, cercetare, slugi întrebate, bazaconii, care poate nu diceau la nici o ispravă.

„Vrui să sun, dar mă răsgândii: trebuie să tac, că de fac gura, nu aflu nimic. Trebuie să mă cobor, să reklam portacului; stăpânului hotelului, să vedem ce e de făcut, și nacăiit chiar că trebuie să-mi pierd vremea și cu fleacuri de astea, mă plimbai nacăiit prin odăile, bătut de gânduri mai dîhăi ca marea de furtună și, în necazul meu vedeam iar, poliție, cercetare, proces verbal, femeile de serviciu tremurând de nacaz care s'ar fi isprăvit tot cu istovul pagubei mele. Și mă gândeam eu, că așa de o bucată de vreme is tot furat: de două ori am fost furat de bani și hărții pe timpul războiului; odată în drumul Iași-Tg-Frumos, de niste pangăsi îmbrăcați în haine rusești, a doua oară în gara Păscani. Făceam suveica între Fălțiceni și Iași, aducând soldaților din spitalele din Fălțiceni, parale, haine, mâncare dela Crucea Rosie din Iași a treia oară mi-a furat în Gara Buldjueni, după război: o valiză cu ruie și ma nuscise, pe când veneam de la Cernăuți, și a patra oară

în tramvaiul No. 16, pe când ședeam în mahalaua Dracului, la cucoana Sita Filiescu, mi-a șterpolit nu știu cine port-moneul cu tot cu ace și hărții, ce aveam. „Acum, îmi zisei, poți îmi pierfe și jiletca” și mă șileam să-mi pară rău și tot nu puteam.

Și, îmi ziceam: așa e când te prinde a te fura, apoi, îți merge toată viața tot așa, și 'mi era de asta așa de nacaz cum nu se aia și urmai. „Cum domnule tocmai mie, să-mi meargă în felul ista?”

Dar, nu știu cum, tot frământându-mă cu cele ne mai gândite gânduri, nu știu cum mă uit fără să vreau în coșul pentru hărții. Dumnezeuule, — jiletca mea acolo și peste ea, gazetele de pe masă.

.....
Asta mi-a dat de gândit și mi-am zis: „Asta nu e decât un semn”. Și de atunci, mai ba să mai dorm cu ușa descuiată și la hotel, nu cunva să nu mă trezesc, că vine chiar unu, într'o noapte, și-mi fură ce mi-o fi mai drag, și pe urmă să am ce căina că n'am ascultat de ce a vrui să-mi spuie visul.

I. DRAGOSLAV.

PRIMAVARA

CHEMAREA MĂRII

(FRAGMENT)

Atâta jertfă surdă a bietelor popoare
Că mor pîntru o rază visată 'n întuneric,
Nu te-au oprit din cale.—In veci surzâ-
(toare

Te-ai reîntors tot caldă, tot tânără, Feeric,
— Ca o zeiță mândră din soclul ei himeric,
Cobori în cîmîtirul nădejdelor de eri,
Ne ispîtești o clipă cu raza ta, și pieri.

Păcatul tău, Stăpână, ne face robi cărării,
Pe care 'n chip zădarnic s'au stîns milenii
(ntregi

Și cum pe mări un suflu pornit din largul
(zării

Ridică valuri repezi sortite sfarămărei,
Tot astfel noi sub focul eternei tale legi,
Necunoscând nici malul plecării, nici alt mal
Trăim în largul vieții povestea unui val.

Ion I. Grecalesca

Vijelios s'avîntă a mării repezi unde
Talazuri se frământă cu zgomote barbare,
Sub furtunoase valuri și țărmlul se ascunde
Și'n picurii de apă lucesc mărgăritare.

Se 'ntunecă cu 'nctul a bolții albastre,
Ca lacrimi mari de aur se-aprind acum
(stele

Și se răsfrîng în apă, de sus, din înălțime
— Ca o bogată salbă de galbene mărgele.

Se-aprind lumini pe maluri și luna visătoare.
Uriașa 'mpărăție încearcă s'o perinde
Și glasuri nevăzute se urc, tremurătoare,
Din nou a mării vrayă pământul îl cuprinde.

Lizi Pașta

SA NUȚI FACI IDOLI

FILM DRAMATIC IN TREI ACTE

DE ADRIAN VEREA

(FRAGMENT)

Un pictor evreu, a avut curajul să picteze pereții unui templu, cu nuduri și porțete după natură, călcând astfel preceptul «să nu-ți faci idoli» Locuitorii au venit să admire templul :

ACTUL II

LUPTA

Interiorul templului în lucru. Ornamentele aproape gata. O parte din tablouri isprăvite. Ferestrele bătute cu scânduri, numai sus rămân un fel de lucarne. Fundul și capătul drept al scenei, ocupate de schele, scări, etc. În mijlocul scenei, o estradă foarte largă și foarte joasă acoperită cu scoarțe. Acolo se află un șevalet cu un desen început, un scânnel, o banchetă pe care e aruncată o pătură. Ceva mai spre dreapta în fund, lăsat din scânduri, un trunchiu de arbore cu ramuri necomplet vopsite. În jurul trunchiului se încolăcește un trup de șarpe (făcut din pânză montată pe un schelet de sârmă) căruia îi lipsește partea superioară, menită a fi înfățișată prin bustul și capul femeii ce va sta model, dând astfel iluzia unei vietăți jumătate om, jumătate șarpe.

Portalul templului, în fund, în stânga scenei, având în canalul drept o uscioară.

Imprăștiate în desordine : butoaie, lădițe, alcele, etc.

SCENA I-a

Uscioara din portal se deschide încet și apare HAGAI introducând misterios un grup de tineri, — bărbați și femei, — printre cari și BEN ANTIM. Toți se împrăștie prin templu și admiră.

HAGAI, BEN-ANTIM și TINERETUL 1)

HAGAI (șoptind misterios)

Intrați, intrați, prieteni și admiratori, în grabă!

TINERII

— O Doamne! — Ce minune! — Ce artă! — Ce podoabă!

O FATA (ducând pe Ben-Antim spre tabloul „Betsabé în baie)

(Privește, Ben Antime)

BEN ANTIM (Iși acoperă ochii cu o mână, cu cealaltă respinge fata).

Ce faci? — Ce faci? — N'ai milă De biata mea podoabă? S'atât e de fragilă!...

(În acest moment câțiva notabili apar în prag : unul dintre ei mai bătrân, va privi din când în când cu plăcere nudurile de furis).

1) Tinerii poartă costumele venețiene ale epocii; bătrânii cari vor apare imediat, mai târziu în portul lor, reminiscențe spaniole.

I, NOTABIL

El bine, vom distruge erorile aceste !
toți tinerii se întorc spre el, foarte surprinși)

HAGAI (după o clipă)

li auziți, prieteni!

TINERII

— Noroc că-am prins de veste !
— Afară cu bătrânii !

II NOTABIL

Dar —

TINERII

— Jos cu ei ! — În valuri !

HAGAI

Sfiam că tineretul setos de idealuri
Va fi cu noi !

TINERII

Cu voi e !

I NOTABIL

Dar când, o minți nebune,
Va ști-o Don Lucero —

HAGAI (oprindu'!

— Eu cred într'o minune
Aveam un biet prieten, Girolamo Sodoma

O VOCE

Călugărul —

HAGAI

Vrăjmașul orgiilor din Roma !
Când și-a 'nteles chemarea, el hotărând odată,
În Padua, în piață să-adune lumea toată,
Sărmanul său părinte, încoyolat de ani,
le tainic, într'o noapte, surprins de francezean
„De'ți vor huli feciorul, nu-i facem niciun rău:
De'l vor slăvi, bătrâne, ie val de fiul tău !“
Ce n'ar fi dat moșneagul, și cum lupfa 'ngadar,
Din ghiara răzvrătirei să'și smulgă fiul iar !...
În groaza-i de părinte, el începu cu sârg
S'alerge să'și adune prietenii din târg.
Iar trântori din taverne primesc în chip nedemn
Să fluere, să urle, când li va face semn....

În Padua, în piață, în zori, sub cer obscur
Vin valuri credincioși din târg și dimprejur
Și'n valurile acele, ca umbre se strecoară
Părintele nevrednic și plebea mercenară....

Un murmur... Girolamo apare... glăsuște
Și murmurul se stânge iar glasul crește... crește,
Vibrând de înflăcărare mai multă, tot mai multă....
Mulțimea și ține suflul... Bătrânul stă și-așcută...
Ar vrea să miște-o mână, ar vrea să facă-un semn,

Dar în văzduh plutește ca un fior solemn :
Iar glasul ce blestemă și glasul ce imploră,
Și glasul ce vesteste o altă auroră,
Și gestul de apostol și fruntea de martir.
Vrăjesc o lume 'ntreagă ce'n tremur și'n delir
Pe vrăjitor îl soarbe cu ochii nesățui!...
— și vrăjitorul ăsta e fiul lui, al lui!...

— Girolamo sfârșeste... Bătrânul ca prin ceață
Abia și zărește fiul luat și dus pe brață,
A inimei bătac vrea pieptul să 'l spargă,
Și totuși în convoiul pornit din piața largă
Nebănuitul tală își țărăe fantoma
Strigând neban: — trăiască Girolamo Sodoma!
Cu ține sănt, cu ține, de-ași ști că mă distrug!...

UN TINAR (*entusiast*)

Sunt împăcați deci astăzi!

HAGAI (*plecând capul*)

* Sunt morți pe-acelaș rug!
Adrian Vereca

CONCURSUL HIPIC

de HORIA FURTUNĂ

— Ei, îmi spuse colonelul Nicolae, am căzut și eu într-o zi de pe cal, dar de două ori. Spectacolul a fost grandios.

Colonelul surădea. Desigur că timpul ștersese durerea și nu mai lăsase decât amintirile panoramice.

Mă pregăteam să-l ascult.
— Era într-o Duminică de Mai. Lângă orașul Tambov de-o parte și de alta a drumului; de fier erau școlile militare. Școala de cavalerie avea un câmp mare deschis despărțit de oraș printr-o ravină destul de abruptă prin care curgea o apă cu debit variabil.

Eram sublocotenent de cavalerie și luam parte la concursul hipic.

Tribunele erau pline de vestetele ofițerilor și de fetele lor în costume vesele de primăvară și cu umbrelute de mătase. Veselie, vorbă, râsete. Toți priveau spre ofițeri care trebuiau să încalece și să evolueze pe câmpul verde încărcat de soare.

Eu eram cam nou în ale călăriei, dar eram foarte îndrăzneț. Colonelul avea o iapă admirabilă pe care i-o cerusem în ziua aceea ca să o călăresc. Eu eram cam iute, dar și iapa era iute. Lucrul acesta îl știam și ca precauțiune i-am scos fierul din gură, lăsându-i numai zăbala. Mi-era frică să nu trag prea tare și să așez pe spate. Dar mai era un lucru pe care nu-l știam: acela că iapa nu suferă pinteții.

Am încălecat cel dintâi. În uniformă mea nouă porni din gata grajdului spre tribună. Trecuri prin fața cucoanelor într-un pas măsurat, larg, minunat.

Auzeam murmure de admirație pentru ținuta mea frumoasă pentru pașii vajnici și înțiași ai epei. Îmi creștea inima în mine. Voi să le arăt și trapul. Pusei pinteții epei care zvăcnir în trap. Uitați însă să scot pinteții. Iapa se energă și începu să galopeze împotriva hotărârii ce-o fusese pentru ziua aceta.

Strânsei frâul, zmcuții de zăbala, dar, fără să-mi dau seamă, strânsei și din pinteții. Găfâind iapa începu un marș marș drept spre navină. Vedeam cu disperare cum se apropie prăpastia și simțeam cum în spatetele meu compătimitărea publică se obișnuște cu ipoteza de a-mi rupe gâtul. Aproape de mal lăsa, iapa se întoarse brusc la dreapta porni dealungul ravinei, trecu podul drumului de fier și tot în carieră se îndreptă spre oras.

Copii și femeile se opreau în loc și mă priveau minunați. Iapa ocolea sacalele bruce și trecea printre căruțele de gunoi și printre stropiturile cu o îndemănare uimitoare. Toți treceau grabnic strada la apropierea mea. Dela un timp însă închipuindu-mi că publicul ar putea bănuși că acest galop nu e izvorât din fantezia mea ci din fantezia iepii, cârmii la stânga spre a scăpa de privirile nu îndeajuns de admirative ale mulțimii.

Iapa intră în curtea catedrălii oocoli în galop și intră apoi în grădina publică pe o alee cu arbori seculari. În fund era pavilionul unui birt de vară. Trecuri ca fulgerul printre mese printre lanterne japoneze. Îmi pierdui chipul smuls de o cracă ocolii birtul și o lua spre bucătărie.

Mă repezii spre pridvorul unde bucătarii jumoleau niște pu de găină, dar simțind că iapa nu mai e hotărâtă să ocolească și bucătăria ci să intre deadreptul în ea, mă lăsa să alunec jos. Iapa în sudori, spunând și sforăind se opri și ea lângă mine, apoi se mai ridică odată în picioare și când se lăsa jos mă izbi cu copita în laba piciorului. Principalul era că se oprise și că mă oprisera. Eram salvat.

Mă sculați de jos scuturându-mă de praf.

— Ce e, domnule sublocotenent, mă întrebară bucătarii. Ce faceți?

— Ce să fac? răspunsei trăgându-mi sufletul, nimica, mă plimb!

Cerui un pahar cu apă. Sărutați apoi iapa, o trăseți de urechi, o mângâiați ca să liniștească și o porni încet pe jos ca să-mi caut chipiul.

În timpul acesta colonelul telegrafiasse pe la toate comisariatetele din oraș întrebând dacă nu au văzut vreun ofițer călare pe o iapă speriată și dacă vreunul din această pereche e mort sărbătorit.

Îmi căsuți chipiul, îl curătați

fi așezai pe cap și începu să reflectez: Ce să fac? Să mă întorc pe jos? Nu puteam: mă țineam de răs. Iapa se mai liniștise. O mângâiai și mă sufl țarăș pe ea.

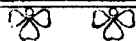
Trecui în pas prin oraș, luând gustul de a galopa după pacul inimei. Trecui podul drumului de fier și o luai la dreapta pe lângă ravină spre școala de călărie. Văzui de departe cum mulțimea face mișcări de surprindere și de bucurie că mă revede. Ce era să fac? La urma urmei totul nu era pierdut. Ce văzuse publicul? Dispariția mea într-un galop amețitor. Alături, Ocolul catedralei, pierderea chipului, șar-

ja spre bucătărie nu le văzuse. Puteam să apar în fața lui cu zâmbetul unui călăreț de înaltă școală care a vrut să-i însuflească fiori de spaimă. Așa trebuia să fac să dreg totul. Dar la pas nu puteam să viu. Dădui pîntenii iepii ca să sosesse barem în trap. Inșă aceiaș nenorocire mi se întâmplă. Am pus pîntenii iepii dar am uitat să-i scot. Iapa gădi-oasă porni în trap. În trap mărit, în galop. Trecui prin fața tribunelor zgomotoase în galop de carieră ținându-mă cu mâinile de gâtul iepii. Iapa fugă țintă spre grajd. Ce era să fac? M-am văzut poenit de lemnul de sus., O clipă înainte de

contactul cu grajdul m'am aruncat pentru a doua oară jos.

De atunci, sfârși Nicolaeș, am semnul acesta pe nas. Căzând mi-am rupt nasul și două oase aici la mâna dreaptă. Am stat vreo două săptămâni în pat pentru tovitura dela picior. După loviturile fizice au urmat cele morale. Colonelul voia să-mi dea de nevastă pe fică-sa. Ca la sfârșitul tuturor povestirilor inutile să-ți spun că nunta nu a avut loc și că peste o lună m'am mutat în altă garnizoană nemaiputând suporta surâsul femeilor și nemaiputând lua parte la nici o discuție în care se vorbea de cai.

Horia Furtună

CANTAREA FEMEI

De mii de ani, femeie, te-a preamărit chemarea,

Cântarea, rugăciunea oricărui visător:

Decând din spume albe și perle roze, marca, Cluj

Te-a intrupat, Veneră, din valul cântător.

Ai răsvrătit atunci prin farmecele tale,

Toți zeii, monștrii mării și ultimul atom

Ș'nfuriată, apa din valurile sale,

Te-a asvârlit pe fărături, spre-a ferici pe ont.

Acum îi ești stăpână, atât de nemiloasă

Cu zâmbetul, privirea, cu vorba, cu minciuni..

Cu cât ești mai frumoasă ești mai nesățioasă

Tot aurul din lume ai vrea ca să-l aduni.

Bogații în monede ți-l dau și'n diamante,

Să am, eu ți-aș da toate comorile lumestii

Mireasă 'ntre mirese, Amantă 'ntre amante,

Cu zâmbet de Giocondă și mie să mi zâmbești,

Căci aur vrei când ochii îți ard într'o vapae

Și când te uiți la mine cu milă sau dispreț,

Poetul n'are aur și tu ești tot Danae,

Tu, veșnic prețuită și veșnic fără preț.

Mai bine pentru mine aș vrea să știu că ura

Sau furia m'așteaptă, ca eu te-am învrăbit,

Te-aș adora atunci, mi-aș adora tortura

Căci m'ai iubi frumoasă... și tu nu mai iubit.

Dar n'ai iubit pe nimeni și numai cântăreții

Un tron îți așezară alătura de zei

Ei numai, te-au vrut astfel și te-au iubit poezii

Și tu ai fost Venera de piatră pentru ei,

Beșa fericirii o cucerim prin tine:

Și pentru că prin aur nu pot să te robesc.

Când știu că răzi de lacrimi, de doruri și suspine.

Ori cât ești de frumoasă, aș vrea să te zărobesc,

Dar când îți lasi o clipă asupra mea privirea,

*Iți dau orice iertare, mă faci atât de bun,
Sunt robul frumuseții și tot mai sper iubirea;
Sunt bine că vre odată eu n'am să mă răsbun,
Căci iorile, și ele vor auri d'n soare
Se'nno iobesc cu dânsul, cu vesnicu-i tezaur
Și tu ce ai pe fața a florilor culoare
Nevoie ai femeie, de soarele din aur.*

NIKITA MAȘINONSKI.

DIN ȚARA PIRAMIDELOR

de LIA HÂRSU

Oriental în general și mai ales Egiptul, e cu devărat țara visurilor. Ceea ce un poet poate visa cu închipuirea, cel mai prozaic om poate vedea aievea.

Frumusețea Egiptului o poate înțelege oricui cine, nu numai învățații cari de veacuri au căutat să descopere cele mai adânci taine ale celor ce au fost odinioară, cu mii și mii de ani în urmă.

luat și eu toiagul prăbegiei și

Ca un simplu muritor mi-am am pornit spre această țară a visurilor. Dar n'am pornit cu toiagul în mână și cu opinci de fier în picioare ca în povești, ci comod instalată la Constanța într-o colibă a vaporului Dacia, cu tot confortul modern și o vitroză de nu știu câte noduri — cum se zice în limbajul marinarilor.

Așa dar: spre Egipt!

Vaporul tăia cu repeziune undele cari veniau grămadă ca o amenintare în noaptea liniștită și senină de iarnă. Cu cât înaintam însă spre *Necunoscut*, mîntea mă ducea înapoi cu mii de ani, spre un popor a cărui glorie s'a stins de mult și spre întreaga mare apusă a *Faraonilor*, stăpînitorii întinsului Egipt, care se numea pe atunci *Quem*, adică țara pământului negru.

Tăiat în lung și în lat de canale aduse din apa Nilului, acest pământ blagoslovit de Dumnezeu dedea și da și astăzi țării belsugul lui de rod de trei ori pe an.

Soarele și apa erau belsugul țării. Amîndouă aceste elemente ale naturii au făcut pe

vechii egipteni să creadă într-o putere supranatură iar vărsarea Nilului în fiecare an la aceeași epocă, i-a silit să urmăreasă că mersul stelelor.

Iată deci porniți pe căile științei, înfruptînd apoi reguli pe cari s'a bizuit întreaga lor viață intelectuală. Căci a existat pe vremea aceea lucru dovedit și de neîgăduit, atât arta cât și știința.

* * *

(Egipteni erau un popor religios. Ei se închinau unei întregi armate de zei și zeițe.

Fie unele precepte ale religiei lor, asemuitoare celei creștine, fie din pricina că pe vremea aceea egipteni — poporul — era foarte asuprit, când evanghelistul Marcu a pornit să propovăduiască noua credință pe valea Nilului, ei au îmbrățișat-o cu căldură; ea e doar mîngăierea celor oblijuți și umili.

Astăzi încă acești creștini, ortodocși, care se numesc *copti* și există în număr de peste 700.000 ei sunt adevărații descendenți ai vechilor egipteni. Mai târziu, când Mahomet a cucerit prin foc și sabie întregul Orient, egipteni au devenit musulmani; mulți creștini însă, au rămas neclintiti în credința lor.

Zicam că supușii Faraonilor credeau în zei și mai ales în zeul Soare. Zeii erau reprezentați cu cap de animale. Așa, de pildă *Horus*, cu chip de uliu; *Ptah*, ca taurul *Apis*; alții cu cap de crocodil, etc. iar pe zeița *Isis* o găsim adesea cu cap de vacă sfântă, purtând discul solar între coarne.

Insuși regele, *Faraonul*, — cuvânt care înseamnă casă mare,

reședintă regală — era considerat drept o divinitate, putere fără seamăn. reprezentantul Dumnezeului suprem, căci i se zicea: „Chipul lui *Rah* printre cei vii”.

Era sfințit rege în templu. Ceremonia era următoarea: la apropierea regelui, guvernatorul templului — marii preoți — i se închinau adânc. Căscădul spu-ne o rugăciune care să apere pe rege de orice nenorocire. Regele se purifica apoi cu apă și tămâie. Când ieșea din templu, poporul se repezia și săruta pămîntul.

Pe lângă celelalte nume i se mai zicea când se vorbea de el: sfinția sa.

Insignele faraonului erau: coroana, cărja, biciul și paloșul. Ca să închipue cea mai mare divinitate purta și el discul solar; iar ca mare preot, era împodobit cu două pene. Deasupra capului, o zeiță își întindea aripi în semn de ocrotire.

Alte embleme ale regelui Egiptului erau sfinxul și leul. Prinții și prințelesele casei regale purtau ca semn distinctiv cozi împletite pe frunte.

Faraonul era înconjurat de o curte strălucită. Fel de fel de funcționari și demnitari cari purtau numele de „sfetnic secret”, prietenul regelui etc.

La moartea lui, până la a 17 dinastie, corpul îi era îngropat în piramide, iar de la a 18 dinastie înainte, într-o stîncă.

Tronul era ereditar. Dacă nu avea moștenitor de parte bărbătească, se urca pe tron una din fiice care guverna singură, sau incredința tronul soțului ei.

LIA HÂRSU

SUB VRAJA FRONTULUI

DUPĂ „LUCEAFĂRUL” de EMINESCU

A fost odată pe la noi
A fost ca nici odată
In vremea cruntului război
O prea frumoasă față,

Și erai mândru când vedea
Ce dragă ți printre oameni,
Și te ntristai când nu știa
Cu ce s'o mai asemeni.

De pildă mulți spuneau că-i far
Ce luminează largul
Când noaptea fără de hotar
Învăluie cătargul.

Că e un astru, că-i o stea
Cu raze orbitoare,
Dă orice ochi țintit la ea
Orbesc ea și la soare.

Că în sfârșit este un vis
Iluminat feeric,
Ce luminează un abis
De vieți în întuneric.

* * *

În zori de zi când liniștea
Se rupe 'n raza vie,
Din depărtări grozav creștea
A focului urgie.

Atunci privind la orizont
Războiul cum se 'ntinde
Simți Domnița dinăpră front
Un cor că o cuprinde.

Și visătoare ea 'n povești
Ea 'și vede 'n vis viteazul
Spărgând șivogăile nemțești,
Și-o 'nvăluie extazul.

Inchide ochii ei frumoși
Și 'n altă lume eată
Cum se frământă printre boși
Făptura mult visată.

Îl vede 'n ori și ce moment
Că 'ntr'o fotografie,
Și telepatic, ei, urgent
Resimte pofta-i vie.

Cum ea din tălpi și până 'n păr
Se lasă prinsă 'n epasme,
Îl vede chiar în adevăr
Așa precum în basme.

Și cât de aprins se arată el
În visul ei de pară
Nici soarelui nu-i dă la fel
Să fie sau să pară.

Și când în pat se-asează ea
Și 'nchide măgic ochii
Resimte-un tremur eum o ia
De-alungul caldei rochii...

Și voluptatea apăsând
Și gura ei și pieptul,
Adoarme corpul. — dar în gând
Păcatul tot deșteptul.

Și suspinând printre mișcări
Impuse de instincte,
S'aud nebunele chemări
Cum se repetă distincte:

„O vino, vin iubit viteaz
„Din lumea ta de sânge
„Mai lasă lupte și necaz
„Și ura ți-o înfrânge.

„La pieptul meu vei regăsi
„A dragotei vălvoare
„Care va crește zi de zi
„Ca florile sub soare.”

* * *

Ei auzind rostirea ei
Porni ca o nălucă
De-alungul lăngilor alei
Împins de-un dor de ducă.

Și drumul unde au fost trecut
Se aprinde, se topește
Parcă Vulcan s'a desfăcut
Și flacăra risipește.

Prin geamul ei străbate 'noct
Ca raza aurorii
Și are frunte de poet
Și rumeni obrăjorii.

Părea un falnic Don Quichot
Cu sahie și-armoră,
Cu îndrăzneală peste tot
Și tot atât de ură.

Din ochii săi lumini porneau
Ca flacăra din teavă,
Iar buzele-i se încrețeau
Parcă ar fi supt otravă:

Din lumea mea de 'nfrigurări
„M'am desfăcut o clipă
„Căci taina caldelor chemări
„În mine se 'nfrică.”

„Un dor nebun mi-a străbătut
„Tot sufletul Dudue,
„În gând adesea te-am văzut
„Cum alta 'n lume nu e.”

„Ca în odaca te să-ajung,
„Precum la țărni valul,
„Făcuți un drum atât de lung
„Că mi-a plesnit și calul !

„O vin comoara mea de vici
„Lăsând părinți și rude
„Eu sunt oceanul unde îneci
„A vieții grele trude

„Colo pe front la Mărășești
„Veți fi o vrăjitoare
„Și 'n pieptul nostru ai să 'ntărești
„A patriei vălvoare.”

— „O ești viteaz, eum nu mă
(somn)

„Ar fi gândit vre-o față
„Însă mă iartă scumpe Doamnă
„Te rog să vii alt'dată.”

„Nu mă 'ntreba de ce și cum
„Nu căuta să stăruie
„Iubirea-i foc dar o și fumează
„Și moarte fleacăru.”

Ei bomboni ceva urât
Și dispăru în zăre
Precum dispăre după gât
Tot vinul din pahare.

Și când la front ajunse iar
Cu dragostea lui frântă,
Ca un nebun, fără habar
S'a 'ncins din nou la tranșă.

Trecu o zi, trecură opt
Și iarna intră 'n zodii,
Și fructul dragostei s'a copt
Ca roșiile rodii.

Din geamul trist și înghețat
Se scutură zăpada,
Căci de la front un vant kurbat
Aduce cañonade.

Sub ochii fetii din povești
Trec visiuni întruna,
Privește cerul prin ferăștii
Și roagă 'n lacrimi luna:

„O, tu stăpână mea de vici
„Regină măjestoasă,
„Cobori din spațiile reci
„Vrăjindu-mă mireasă.”

„Iubiții mei nu este prinț
„Nici cancelar germanic
„Nici ambuscat fără credință,
„Că e viteaz titania.

„Deci spune-i lună că-l aștept
„Cu dorul meu sălbatec
„Sunt focul dragostei în piept
„Cum arde singuratec!”

* * *

Sub vuet groaznic, nesfârșit
De tunuri și de arme,
Bătrânul Marte 'nebunîț
Voeste tot să darne.

Se 'ntinde furia pe front
Mugind fără 'necutare
Și arde tot la orizont
Vâlvoare din vâlvoare.

Pământu-i roș, Sirenu-i roș
Și roșu-i tot acum,
Fir'ar ai dracului de boși
Că s'au trecut cu gluma.

Dar noaptea vine ea un duh
Ce n'larguri se desface,
Și lin pogoară din văzduh
Adâncă, sfânta pace.

'Atunci în suflete vorbesc
'Atâtea doruri scumpe,
'Atâtea visuri se urzesc
Că inima se rumpe.

Cum marea duce spre lunțiiși
La nîmfelor cântare,
Ispita vieții spre ostași
Iși poartă focu-i tare.

Viteazul nostru pe un cal
Făcut ea din jerutee,
Înaintează ca un val,
Ce spumegă sălbatec.

Alteargă prins de-un dor ne'nfrînt
Mereu fără repaos
Ca și un astru împins de-avânt
Rătăcitor prin haos.

Dar ochii mari ca flăcări vii
Aprind și cer și ape,
Nepotolite grozăvii
Pornesc de sub pleoape:

„Din lumea mea de 'nfrigurări
„Venii a doua oară,
„Căci taina caldelor chemări
„Ființa 'mi impresară.

„O vin cu mine acum pe front
„Frumoaso între toate,
„Nu-mi face groaznicul afront
„Să-mi spui că nu se poate!

— „O, ești viteaz cum numa 'n
(somm
„Ar fi gândit vre-o fată,
„Însă mă lartă scumpe Domn
„Te rog să vi ai dată.

„Nu mă gândesc să plec de-ajei
„Spre frontul tău de glori,
„Să-mi părăsesc atâți amici:
„Poetii și actorii

— „Dar cum voești, superbul nimb
„Să-l pierd mișelnic? — Parcă
„N'ai ști că nu pot să mă schimb
„Căci sunt viteaz de mare!

— „Nu voi cuvinte mari să spun,
„Și nici n'ăș ști firește,
„De mă iubești ca un nebun
„La mine te oprește!

— „Tu mi ceri acum să m'am-
(buschez
„Ca să trăești eu mine?
„E mare jertfa. — Însă vezi
„Voi face-o pentru tine!

„Da, am să cer acum la Iași
„La M. C. G. mutarea
„Nu-mi pasă dacă printre Iași
„Îmi voiu urma chemarea“.

Și se tot duce biet soldat
De dorul unei fețe,
Și într-o crăsmă a intrat
Cu gând ca să se 'mbete

* * *

În vremea asta un ambuscat
Gîngăș și plin de grații
Înmănușat și parfumat
Pe plopt cu decorații.

Pe strada unde șade ea
Din zori până 'noptează
Necontenit se învârtea
La fel ca o sfârlează.

Și într-o zi cam pe 'nserat
Când liniștea s'asează
Sentimentalul ambuscat
Galant o acostează.

Și două vorbe-au tremurat
Șoptite așa, — în grabă,
— „Dar ce vrei, mări, Ambuscat,
„De ce nu-ți ești de treabă?”

— „Ce voi Madame? Ași vrea
(să fi

„Elena, — iar eu Par's,
„Ași vrea în pieptul meu să ști
„Ispitele ce mari s!

— „Dar nu-țeleg ce urmatești
„Te rog mă lasă 'n pace,
„Viteazul dela Mărășești
„E singurul ce-mi place!

— „O Doamna mea, — de n'i
(nțelegi
„Ce-i dragostea pe lume,
„Ce 'nseamnă a firi noastre leg
„Și ce dorese anume,

„Atunci privește 'n jur eu zor
„Cât de frumoasă-i viața,
„Și te topește binîșor
„Cum se topește ghiata.

„O, lasă-mă să-ți poveștesc
„Cât te iubesc de tare,
„Când nu te văd mă ofilesc
„Ca floarea fără soare.

„E frig pe stradă, dar când văd
„Alcovul tău prin geamuri,
„Mă prinde 'n suflet un prăpăd
„Ca focul printre ramuri.

„Deci dacă vrei ambrul ce-i
„Să știi Dudue dragă,
„Ascultă doară ce îți cei:
„Gurita ta de fragă!..“

Ea 'i ascultă pe ambuscat
Aprinsă și nătângă
Și îi venea așa de odă
În brațe să îl strângă.

Și-i spuse 'necet: „Ești îndrăzneț
„Ca fluturul pe floare
„În ochii mei ai mare preț
„Și te-ași dori cu-ardoare

„Dar vezi viteazul meu din via
„I-atât de plin de patimi,
„În cât mă cred în paradîs
„Când mă privește 'n lacrimi.

„Și tremur toată ca o stea,
„Când vine și se arată
„Și de-l gonesc, e doar așa
„Că nu 'ndrăznesc pe dată.

Dar când se duce rămân paf.
De ce e prost și pleacă?
„Nici chiar la cinematograf
„Nu-i dramă să ne 'ntreacă.

— „Ești cam naivă draga mea,
„Și nu 'nțeleg cum dracu
„În gîstul tău putu intra
„Un biet pifan săracu!

„Plin de noroi murdar și rupt
„Și plin chiar de insecte
„Cu chipul palid, ochiul supt,
„Și cu vorbiri suspecte.

„Ce tip ignobil și-ai găsit!
„Mai bine hai cu mine,

„Căci eu sunt strașnic învățat,
„Cu foc nestins în vine“

* * *

Poroi viteazul Răsăreau
În calea lui tot felul
De p'edici care încercau
Să-i depărteze felul.

Par el nebun și furios
Ca un Mazeppa falnic
Fugea călare și pe jos
Înaintând năvalnic.

În pieptul lui el s'înte un flux
De viață care-l chiamă,
Așa cum s'înte bietul Fuchs
Când sala îl aclamă.

— „De greul sfinței viteji,
„O șefule mă iartă !
„Ce-i nemurirea, când tu știi
„Că gloria-i deșartă ?

„Pe orice preț îmi dau acum
„Distincțiile luate,
„Căci totu 'n viață este fum.,
„Deșertăciuni sunt toate.

„Reșege mi ordinul de zi
„Și orice auspicii,
„Căci numai dragostea 'mi trezi
„Salbătece delicii.

„In colo viața e un gol
„In care 'ntr'una urlă
„O cucuvea în mi bemol
„Ascunsă într'o turlă..“

— „Viteazule ce de la front
„Aduci dogoarea vie
„A unel pațimi fără cont,
„Ce ceri, lo herezie !

„Tu vrei din cal s'ajungi măgar,
„Să-ți uii a ta putere ?
„Un ambuscă, un sedentar
„Nu-i om, ci e mulțare.

„Pe când tu ești nemuritor
„In cartea Românească
„El e un simplu cerșetor
„De milă omenească.

„Și pentru cine vrei să pierzi
„Și cinstea ta și slava ?
„Întoarce-te te rog și vezi
„Ce bună-ți fu zăbava !“

* * *

E noapte plină în oraș
Și străzile sunt moarte
Numai Viteazul e trufaș
Cu visul lui aparte.

Străbate ulți fel de fel
Și ajunge chiar la casa
Unde visa odată el
Să-și mângâie mireasa.

Și ochii lui prin giam străbat
Și se 'ntregesc cu-aurul,
Precum la front sau învățat
Când hubue obuzul.

„O, scumpa mea...spunea frumos
„Un tânăr plin de patemi
„Cu glasul tău armonios
„Necazurile abate-mi !

„Pe chipul tău Dumnezeesc
„Pe formele-ți de statui
„Mă lasă gura să-mi lipesc
„Căci dulce e păcatul.

„Sunt ambuscă dar forțe vii
„Păstrez în al meu sânge,

„Nu vezi ce bine o să fi
„Când dragostea te-o 'nfrânge !“

Viteazul nostru se uita
Trăsnit de așa uimire
Cum voluptatea îi scoțea
Pe amândoi din fire.

Se face noapte în laț
Și-afară e tot noapte
Și se aude un tic-tac
De inimă și de șoapte.

Ea printre spasmuri nebunești
Zărește 'n giam viteazul
Care-l credea la Mărăștii,
Și-o prinde iar extazul:

„O vino, vin iubit viteaz
„Din lumea ta de sânge,
„Mai lasă lupte și necaz
„Și ura ți-o înfrânge!

„Pe ambuscă îl dau afar'
„Căci visul meu la tine'i
„Cum e lumina unui far
„Spre țărnul negru al tinei !“

El mărăje ceva așa
Cum nu se poate spune,
Și 'ncăleacănd în grab' pe șa
Începe ea să tunc :

„N'am să mai viu precum veteam
„Lăsând în urmă fogul,
„Ce ți pasă, dacă's eu Madame,
„Sau este Dobitocul ?

„Trăind cu suflet de momâi
„Instinctele vă poartă,
„Ci eu în lumea mea rămâi
„Un fel de dihlă spartă !“

POPIC.

T A L H A R

— PANTUM

Murise
Ca un tâlhar pe cruce :
lubise
Idea ce străluce !

Murise
In luptă cu hainii :

Iubise
Isvoarele luminii !

„Ca un tâlhar pe cruce
Căci, a furat puterea

Ce tuturor aduce
Cu sine învierea.

Idea ce străluce !..

CRIDIM

DIALOG ÎN CERURI

de THEODOR SOLACOLU

Dumnezeu îmbătrânise. Cursele anii ca valurile unei ape peste barba și părul lui, spălându-i-le și albindu-i-le ca zăpada. Tolănit pe fotojiul unui nor își pieptăna barba cu degetele-i zbărcite și răschi-rate ca o greblă. Inconștienta senilității săpase pe chipul lui sfânt zâmbetul satisfacției și al bucuriei, iar ochii lui albaștrii — albaștrii ca banalitatea credințelor răsuflete — începeau umezi de poftă și dorinți, privind trupurile lăptoase ale efefilor-ingeri.

Pe o cărare umbrită de copaci uriași, cum numai în Rai cresc, se apropia încet Fiul Lui și al Mariei Fecioara. — Cristos.

Era tot tânăr, tot blond, tot visător, și trist, trist, trist așa cum în biserici sunt zugrăviți martirii.

Ajuns în fața Atotputernicului Său părinte, Cristos îngeuchia protocolar și sărutându-i dreapta îi zise :

— Tată, iartă-mi îndrăzneția... Tată, vin să te rog, și vin să plâng, dacă ruga mea zadarnică va fi, ca să mă cruți de data asta să mai joc același pantomimă a patimilor, a răstignirii și a învierii!

Se înoruntă Stăpânul :

— Ce spui? Ce spui? Ești nebun sau poate auzul mă înșală? Dar omenirea așteaptă. Ea știe că aproape de 2000 de ani tu trebuie să mori și să înviezi, primăvara, pentru ispășirea păcatelor ei! Trebuie, Fiule, trebuie. Recunoșc că poate te vei fi plictisit jucând mereu același rol; totuși trebuie să continui, până ce în înțelepciunea mea găsi-voi cu cale să te trimet iarăși pe pământ, ca să se împlinească litera Scripturii.

— E de prisos, Tată. Îți dau tu seamă minciuna care se înalță dezgustătoare din toată înțelepciunea ta, din toată pătimirea mea? Dacă naivitatea

și idealismul meu îți au sțuit, odinioară, gândurile ascunse, și dacă am primit cu resemnare (sau poate cu inconștientă) să fiu păpușa trasă de sforile Tale dumnezeiești, astăzi mi s'au luminat ochii și inimă sângera sufletul la gândul cărdășiei noastre. Nu vreau să mai fiu părtașul și Tovarășul Tău la jocul cu care îți place să-ți distrezi plictiseala și trândăvia.

Stăpânul tresări ca lovit de sfărcul unui bici de foc:

— Cum? Revoltă?..

Dar Isus, inflăcărat, i-arătă printr'o spărtură a cerului, și îi zise :

— Privește Tată, pe pământ. Deschide ochii, și privește tot sângele care curge ca o apă nesănătoasă privește făpturile tale cum seucid între ele, privește pumnii văduvelor ridicându-se spre ceruri ca o amenințare și ca un blestem; scoate vata din urechile-ți sfinte și ascultă glasul orfanilor și al pruncilor nevinoși ca niște îngeri, ascultă buibutul tunurilor flămânde de carne omenească și înfioară-te Tată, și tremură Tată, și plângi Tată, plângi pentru toată isprava Ta, plângi pe ruinele operei tale, plângi pentru acela pe care l-ai zămisliț după chipul și asemănarea ta, și pe care l-ai hărăzit atot stăpânitorul rege al pământului.

Tată nu vreau să mai mor și iarăși să înviez.

Ar fi prea mare nelegiuirea, și dacă, și Dumnezeu ar face nelegiuiri, atunci să se prăbușească Raiul să se stingă soarele, să se umfle apele, și să moară Credința și Dumnezeuzeia — ca să pjară minciuna pururea și în vecii vecilor!

Nu ne-am cunoscut supuși, Tată, și ne-am bătut joc de sufletul și de credința lor.

Bătrânul alurit, obosit, băl-bălu tremurând :

— Trebuie Fiule... Trebuie! Am zis.

Pleoapele-i ostentite clipeau: apoi înclinându-și capul pe piept, Dumnezeu adormi, somn blând

Atunci Isus îl privi și simțind cum i se urecă plânsul în gâtlee, își acoperi fața în mâini și lacrimile curseră din ochii lui, de vis ca o părere de rău târzie și amară, lacrimile curseră cu belșug ca niște picături de sânge.

Isus se gândea :

— Iarăși va trebui să pătimesc, să fiu răstignit, și să înviez a treia zi după Scripturi... Oh! de ce? de ce toate acestea? De ce nu pot muri pentru totdeauna?

Iar Dumnezeu dormea sfărând și fata lui zâmbea serafic în visare.

Dialogul acesta s'a petrecut acum 3 ani — mi l-a povestit un inger, în vis — iar de-atunci, în fiecare primăvară în zilele Pastelui, Cristos Mântuitorul lumii, a murit și a înviat, așa cum scrie la Cartea, și așa cum are să mai învieze și la anul, și în vecii vecilor. Cristos e un copil ascultător.

Theodor Solacolu

BUCHET DE IARNA

*La geamuri gerul a țesut
Scânteietoare flori de gheață
Și ace fine de cristal
De-o feerică albeață.*

*Din spuză fragedă a viții,
Garoafe aprinse au răsurit
Și trandafiri 'nvoalți de seră
Carbunii albaștri au înțorsit.*

*Șacum, când fire de argni,
Pe frunte încep să se aștearnă
E-al treilea buchet ciudat
Al florilor de iarnă.*

Mihai Mosandrel

CRONICA DRAMATICĂ

de VINTILĂ PANTA

Teatrul Național. — Cu prilejul reluării piesei d. Duiliu Zamfirescu «Poezia depărtării».

Am fost primii dacă nu singuri, cari ne-am ridicat împotriva campaniei pornite contra T. Național. Se ataca atunci direcția T. Național, și comitetul de lectură, se ataca din motive streine unei critici conștiente și obiective, și atunci nu ne-am sfiit să luam apărarea T. Național.

Azi însă, cu prilejul puțin îndreptățit al unei reluări, se evidențiază la Teatrul Național, o stare de fapt dăunătoare instituției și mai ales înaltei sale meniri, încurajarea poeziei dramatice românești! — De ani, cartioanele arhivei teatrului gem, împoziționate de marele număr de piese originale bune, admise de comitetul de lectură, lăsate

însă în părăsire de acelaș comitet — Zeci de piese bune de autori fără multă trecere — așteaptă zadarnic să vadă lumina rampei. În acelaș timp fără să aibă marca genialității, fără să fie vorba de «literatură universală», se montează și se reprezintă piese vechi originale, jucate în trecut nu cu extraordinar succes.

Cărei extraordinare nevoi se datorește faptul că se reprezintă din nou azi piese »de altă dată»? Ce gol împlinesc ele, și mai ales care-i determinantul puternic ce îndreptățeste comitetul de lectură să răpească drepturile năpăstuiților autori urgisiți?

Piesele lui *Răuleț, Valjean,*

Sorbu, Papadat-Bengescu etc etc. își așteaptă — și vor mai aștepta — rândul, pe când comitetul, animat de frumoase dar subiective sentimente de colegialitate, dezgroapă și face loc unei opere de mult uitată. De ce a găsit cu cale comitetul să pună din nou pe afiș «Poezia depărtării»?

Nu și-a dat seama că știrbește din drepturile legitime ale celor cari așteaptă cam de mult? Nu cunoaștem considerentele comitetului..., nu vedem de cât unul: reprezentând din nou «Poezia depărtării», comitetul a ținut să aducă omagiul său, Excelenței sale d. ministru *Duiliu Zamfirescu*... și atunci ne închinăm! **Vintilă Panta**

Cronica Literară

„*Umbre pe drumuri*” de B. Solacolu.

Volumele d-lui Barbu Solacolu, mi-a format convingerea că autorul e un poet de talent. Unul din tinerii noștri poezi, cu calificări alese, cu versuri frumoase și imagini noi. D-l Solacolu promițea încă de pe timpul când publica poezii răslele în diferite reviste literare. Acum, având la îndemână un mănunchi din ele, ne putem da bine seama de calitățile sale literare.

Îmi place mult calmul poeziilor sale.

Le citești și parcă pacea îți coprinde sufletul.

Și ce imagini frumoase — chiar dacă sunt banale — are autorul volumului „*Umbre pe drumuri*!”

Citez la întâmplare strofa din poezia „*Drum de noapte*”.

„Iar uneori

„ca ochi fascinatori

„Ferestrele clipeșc în depărtare

„Încă îmi pare

„că drumul meu până la ele.

„e tot atât de lung ca până la stele...”

Sau „*Stampa*” care îți creiază imediat în fața ochilor peisagiul zilei de Octombrie.

„Cu o puternică concepție „*Semănătorul*” foarte evocator. Parcă ai avea în fața ta, un tablou de Millet.

Volumele D. Solacolu trebuie citit, posedă calități deosebite cari nu într-o cronică sumară pot fi evidențiate.

Atragem atenția asupra volumului, care incontestabil face parte din puținele volume literare de merit cari s'au publicat după război. Lizys.

N'AR FI RAU SA VA GRABIȚI

Numai într-o zi la curse
Aflu că s'a pariat
Cam vre-o două milioane...
Apoi spuneți mi-l păcat?

Nu-l păcat să se arunce
Chiar pe gâră un avut,
Într-o vreme când în țară
Totul e de refăcut?

N'ar fi fost cu mult mai bine
Banul ăsta 'n vânt zvârlit,
La a țării întremare
Cu folos să fi slujit?

Buncoară, împrumut
Ce v'a tot făcut apel,
Dacă'l mai sporeșc pariat
Ce l'ați fi subscriș la el,

N'ar fi fost mult mai cuminte?
Nu erați mai folosiți?
D'ala, dacă mă înțelegeți,
N'ar fi rău să vă grabiți.

Pentru consolidarea României Mari

IMPRUMUTUL INTERN

În virtutea legii promulgată în *Monitorul Oficial* No. 218 din 16 Ianuarie 1920, Guvernul Român emite rentă amortibilă 5 la sută din 1920.

Scopul împrumutului

Acest împrumut are de scop acoperirea nevoilor tezaurului din cauza marelui contingent de trupe rămașe încă mobilizate pentru apărarea țării, pentru punerea în aplicare a diferitelor legi sociale, isvorâte din înșeși urmările războiului, precum și pentru reconstituirea gospodăriei naționale.

În textul titlurilor noului împrumut se vor reproduce următoarele condițiuni:

Împrumutul va fi emis în titluri la purtător de 500, 1.000, 5.000, 10.000 și 20.000 lei.

Titlurile vor purta în facsimile semnăturile Ministrului de Finanțe, Directorului Datoriei Publice și a Casierului Central al Tezaurului Public și o semnătură manuscrisă de control.

Scutirile de impozite

Subscriitorul la acest împrumut e scutit pentru sumele subscrise de impozitul asupra creșterii averilor, (asupra câștigurilor de război) și asupra averilor. Sumele subscrise nu se vor socoti la stabilirea averilor asupra cărora se va executa un eventual împrumut forțat.

Titlurile acestui împrumut vor fi scutite de orice impozite prezente sau viitoare.

Titlurile

Titlurile vor fi primite pe valoarea lor nominală ca garanție la toate casele Statului. Cupoanele scăzute vor fi primite la aceleași Case drept numerar. Titlurile vor putea fi puse în gaj (lombardate) la Banca Națională a României și la Casa de Depuneri.

Subscriitorul va putea plăti pământul cu care a fost împroprietărit prin expropriere cu aceste titluri pe valoarea lor nominală purtând primul cupon neajuns la scadență.

Titlurile acestui împrumut vor purta o dobândă de 50 la sută pe an la capitalul nominal. În acest scop titlurile sunt însoțite de o foaie de cupoane de dobânzi semestriale pe zece ani, reînnoibile până la complecta stingere a acestui împrumut.

Amortizările

Amortizările acestui împrumut se vor face pe valoarea nominală în curs de 40 ani, conform tablei anexate la textul titlurilor, prin trageri la sorți semestriale care vor avea loc la 1 Septembrie și la 1 Martie al fiecărui an, cu începere de la 1 Septembrie 1921, dată fixată pentru prima tragere.

Guvernul se obligă a nu denunța acest împrumut înainte de 1 Mai 1931.

Titlurile eșite la sorți vor fi plătite la 1 Mai și 1 Noiembrie ce urmează fiecărei trageri în schimbul titlurilor având atașate toate cupoanele, începând cu scadența imediat următoare termenului rambursării. Primul cupon va fi plătit la 1 Noiembrie 1920.

Cupoanele

Valoarea cupoanelor ce vor lipsi se va deduce din capitalul de rambursat.

Numerile titlurilor eșite la sorți la fiecare tragere, împreună cu o specificare a celor din tragerile precedente, cari nu s'au prezentat la plată se vor publica în *Monitorul Oficial*.

Cupoanele scăzute și neprezentate la plată se prescriu după cinci ani, iar titlurile eșite la sorți după trecerea de treizeci de ani dela scadența lor.

În locul titlurilor pierdute, furate sau distruse se vor libera proprietarilor duplicate în conformitate cu legea decretată cu No. 3380 din 13 Noiembrie 1918, putându-se lua cunoștință de dispozițiunile acestei legi la locurile de plată.

Subscrierile acestui împrumut vor fi ireductibile.

Min. de Finanțe, AUREL VLAD

Condițiunile de subscriere

În baza prospectului de mai sus, subscrierea la împrumutul 5 la sută din 1920, va începe în ziua de 25 Martie s. c.

(Subscrierea sa va face:

În București

1. La Ministerul de Finanțe, la Casa de Depuneri, Consemnament și Economie, la Administrația Financiară.

2. La Banca Națională a României.

3. La Banca Marmorosch Blank et Co.

4. La Banca Românească.

5. La Banca Națiunii.

6. La Banca de Credit Român.

7. La Banca Agricolă.

8. La Banca The Bank of Roumanian Ltd.

9. La Banca Comercială - Ro-

mână.

10. La Banca de Scont a României.

11. La Banca Târânească.

12. La Banca Generală a Țării Românești.

13. La Banca Cerealiștilor.

14. La Banca Dația Trăiană.

15. La Banca Fortuna.

16. La Banca L. Berkovitz.

17. La G. M. Efimiu et Co.

18. La M. Finkels.
19. La C. Steriu.
20. La I. D. Benzal.
21. La Banca Sindicatului Agricol Ialomița.
22. La Banca Munteniei.
23. La Banca Franco-Română.
24. La Creditul Technic.
25. La Banca Sindicatului Agricol Ilfov.
26. La Banca Chrisoveloni.
27. La P. Gr. Ionescu.
28. La Cobilovici.
29. La Societ. cooperativă Victoria Unirii.
30. La Banca Carpaților.
31. La Banca Rahova-Bragadiru.
32. La Centrala Bancilor din Provinție.
33. La Grosswald et Marcovici.
34. La Josef Cohen et Stroerfer.
35. La Haim, Campus et Bassa.
36. La Banca Română de Comerț și Industrie.
37. La Sindicul Bursei.
38. La A. Lazaris.
39. La Casa Funcționarilor Publici.

40. La Societatea de Asigurare Generala.

41. La Banca Oborului.

42. La Banca de Petrol, Mine și Industrie.

43. La Banca Poporului.

44. La Simon Schwartz.

Subscrierile se vor mai face la alte bănci sau instituții, cari se vor indica prin publicațiuni speciale precum și la Băncile Populare.

In Provincie inclusiv Basarabia și Bucovina

1. La toate Sucurs. și Agențiile Bancilor mai sus menționate.
2. La Administrațiile financiare și la Percepții.
3. La Banca Comerțului Craiova.
4. La Banca Moldovei, Iași.
5. La Banca Iașilor, Iași.
6. La Banca Dacia, Iași.
7. La Banca Grosswald, Iași.
8. La Banca Jurist, Iași.
9. La Banca Română, Brăila.
10. La Banca Brăila, Brăila.
11. La Societatea Economia, Focșani.
12. La Societatea Frația, Focșani.
13. La Societatea Putnei, Focșani.
14. La Societatea Milcov, Focșani.

15. La Societatea centrală, Ploești.
16. La Frații B. Eschenasy, Craiova.
17. La Prima Societate de Economie, Iași.
18. La Banca Botoșneană Română, Botoșani.
19. La Banca de Credit Piatra-Neamț.
20. La Banca M. Moscovitz, Botoșani.
21. La N. T. Popp, Craiova.
22. La Banca Otteniei, Craiova.
23. La H. G. Silberman.
24. Precum și la orice alte Casse de bancă, cari se vor indica prin publicațiuni speciale.
25. La Federalele Bancilor Populare.

In Transilvania

1. La Perceptorate și la toate Băncile cari fac parte din Asociațiunea Solidaritatea, precum și la altele cari se vor desemna ulterior.

Prețul de emisiune este fixat pentru acei ce vor face vărsămintele integrale la 87 suta de lei, capital nominal, iar pentru aceia ce vor face vărsămintele în rate la 88 suta de lei capital nominal.

Vărsămintele cari nu se vor face integral, se vor face în două rate. Prima rată va fi de 48 lei la subscriere, a doua rată se va plăti până la 3 Iulie 1920 și va fi de 40 lei.

Cei cari nu vor achita rata a doua în acest termen vor plăti pentru o lună de zile cernăsoare, o dobândă de 8 la sută pe an. După acest termen se va putea vinde dreptul în contul și rizicul subscriitorului.

Guvernul are dreptul să încheie subscrierea oricând va voi, anunțând cu cinci zile înainte de data încheierii ei, prin publicațiuni speciale.

La subscrieri cu vărsămintele integrale se vor primi bonurile de tezaur precum și bonurile de tezaur a e Apărării Naționale deducându-se dobânda până la scadența lor, de la data subscrierii la noul împrumut. Se vor mai primi tot la subscrierile cu vărsămintele integrale pe valoarea lor nominală; cupoanele se scad în interval dela 1 Aprilie 1920 până la 1 Aprilie 1921 inclusiv dela titlurile de rentă aflate în depozitul Cassei de Depuneri și Bănci-

lor care au fost autorizate să-și trimeată depozitele la Moscova. De asemenea se vor primi cupoanele cu aceleași scadențe dela titlurile aflate în posesia detentorilor.

Subscriitorului i se va libera o chitanță constatând subscrierea și efectuarea vărsămintelor.

Subscrierile se vor face pe formulare ce se vor pune gratuit la dispoziția subscriitorilor.

Subscrierile pentru acest împrumut vor fi ireductibile.

Titlurile definitive împreună cu foile de cupoane se vor libera cel mai târziu la 1 Iulie 1920. Chitanțele sunt circulabile ca și titlurile până la emiterea acestora.

Min. de Finanțe. AUREL VLAD
București, 20 Februarie 1920.

**PASTĂ
DE DINȚI
BUCOL
APĂ DE GURĂ**

